

STRESZCZENIE PROGRAMU EDUKCJI EKOLOGICZNEJ DLA MIASTA OSTROWCA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

„Program Edukacji Ekologicznej dla Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do roku 2030” opracowany został w ramach projektu „Ostrowiec Świętokrzyski – miasta OdNowa”, realizowanego w ramach Programu „Rozwój Lokalny”, współfinansowanego ze środków Funduszy Norweskich i MF EOG.

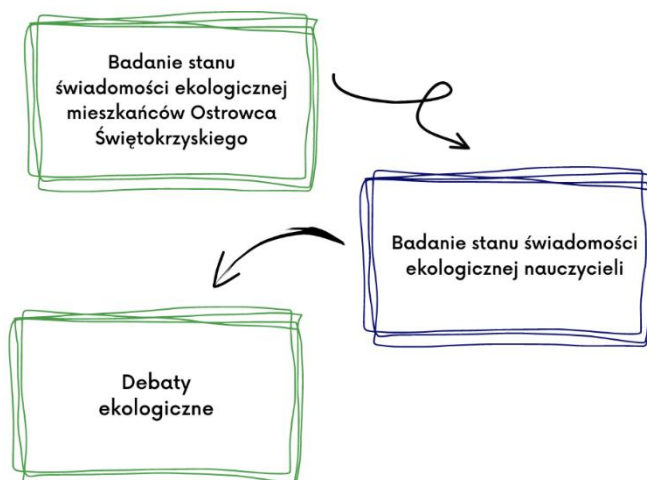

1. Diagnoza stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego

Program edukacji ekologicznej dla miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do roku 2030 to dokument – *drogowskaz*, który opiera się na wieloetapowej diagnozie stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego i na jej podstawie określonych celach i zaproponowanych działaniach, które będą realizować wskazane cele.

Diagnoza stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego została podzielona na 3 etapy, których celem było dokonanie analizy i wyciągnięcia wniosków, a następnie określenia potencjału edukacyjnego miasta i sformułowania celów edukacji ekologicznej.

W diagnozie zostały wyróżnione następujące etapy:

Pierwszym etapem diagnozy stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego było przeprowadzenie interaktywnej ankiety (za pomocą serwisu interankiety.pl), składającej się z 19 pytań skierowanych do mieszkańców miasta. Kolejnym etapem diagnozy stanu świadomości ekologicznej mieszkańców miasta było badanie świadomości ekologicznej nauczycieli i ich świadomości w zakresie odpowiedzialności za kształtowanie postaw proekologicznych wśród dzieci i młodzieży. Badanie zrealizowano

w formie 15-minutowych wywiadów z nauczycielami przedszkoli, szkół podstawowych (w tym edukacji

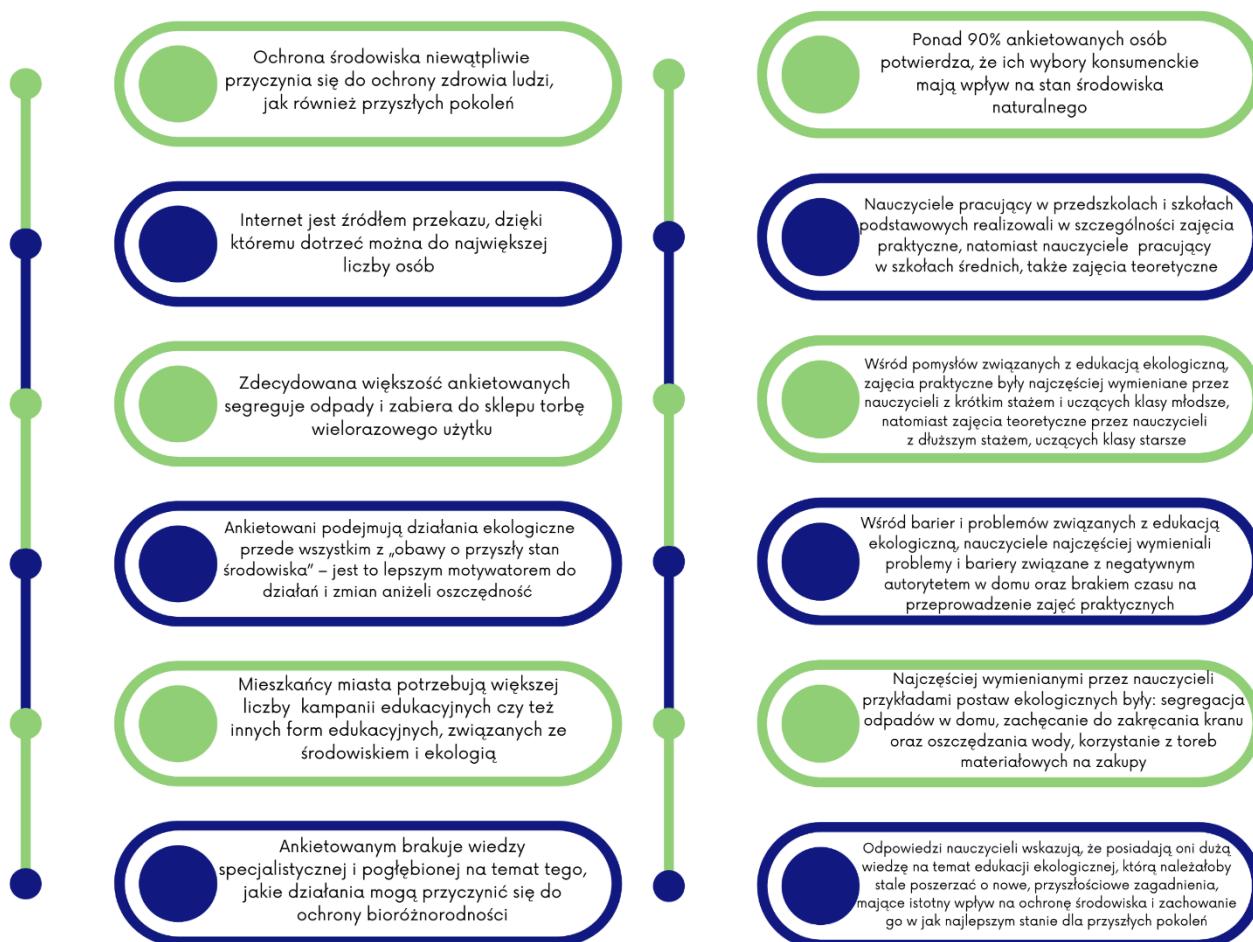

wczesnoszkolnej), liceów ogólnokształcących oraz uczelni wyższej. Trzecim etapem diagnozy stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego było przeprowadzenie debat ekologicznych. Podczas debat poruszane były tematy związane z:

- zakresem edukacji ekologicznej,
- kanałami edukacyjnymi stosowanymi przez różne podmioty,
- przygotowaniem przestrzeni miejskiej do kształtowania postaw proekologicznych mieszkańców miasta,
- zapleczem placówek oświatowych do prowadzenia edukacji ekologicznej,
- potencjałem eko-edukacyjnym miasta Ostrowca Świętokrzyskiego.

Każdy z powyższych etapów posłużył do: stworzenia kompletnej diagnozy stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego, sformułowania wniosków, określenia potencjału eko-edukacyjnego miasta, zdefiniowania celów edukacji ekologicznej i przedstawienia odpowiednich rekomendacji. Szczegółowa diagnoza stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego znajduje się w Załączniku I.

Na podstawie przeprowadzonych analiz stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego sformułowane zostały wnioski. Zostały one szczegółowo opisane w diagnozie stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego, znajdującej się w Załączniku I. Poniżej przedstawiono wnioski z diagnozy.

2. Określenie potencjału eko-edukacyjnego miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

W ramach prac nad przedmiotowym Programem podjęto próbę określenia potencjału eko-edukacyjnego Ostrowca Świętokrzyskiego. Potencjał ten należy rozpatrywać wielopłaszczyznowo – po pierwsze ludzie. Szeroko zakrojone konsultacje społeczne oraz badania świadomości ekologicznej napawają optymizmem. Miasto dysponuje świadomymi i zaangażowanymi kadrami pedagogicznymi, jednakże kadry te są przeciążone ilością zadań przed nimi stawianych. Po drugie przestrzeń miejska, która powinna sprzyjać kształtowaniu postaw proekologicznych. Jest to złożone zagadnienie, którego analiza nie jest możliwa bez odpowiedzi na pytania, które pozwolą holistyczne spojrzeć na miasto, nie tylko jako na zbiór budynków, ulic czy parków, ale również przez pryzmat jego funkcji zaspokajających potrzeby swoich mieszkańców. Podczas analizy próbowano znaleźć odpowiedź na ponad 20 pytań, które choć nie wyczerpały całego wachlarza możliwości, to niewątpliwie pomogły określić potencjał eko-edukacyjny miasta. Wnioskiem z udzielonych odpowiedzi było stwierdzenie, iż miasto Ostrowiec Świętokrzyski jest niewątpliwie miastem o wysokim potencjale eko-edukacyjnym, który cały czas można rozwijać poprzez działania ekologiczne i edukacyjne.

3. Cele edukacji ekologicznej

Na podstawie diagnozy stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego, sformułowanych wniosków, a także określenia potencjału eko-edukacyjnego miasta, zdefiniowany został cel główny Programu Edukacji Ekologicznej dla miasta Ostrowca Świętokrzyskiego do roku 2030.

EKO świadomi i zaangażowani w zrównoważony rozwój Gminy Ostrowiec Świętokrzyski mieszkańcy

Określono także trzy cele strategiczne, które zostały ujęte na poniższym schemacie.

Cele strategiczne odnoszą się do kompleksowego prowadzenia działań związanych z edukacją ekologiczną na terenie Ostrowca Świętokrzyskiego. Uwzględniają one nie tylko placówki oświatowe i uczniów do nich uczęszczających, lecz także wszystkich

mieszkańców miasta, niezależnie od wieku, wykonywanego zawodu czy też środka przekazu informacji, z jakiego korzystają. Cele strategiczne sformułowane zostały w odniesieniu do celu głównego Programu Edukacji Ekologicznej, po szczegółowej analizie diagnozy stanu świadomości ekologicznej mieszkańców miasta. Do każdego z celów strategicznych zostały przypisane cele operacyjne.

CELE STRATEGICZNE PROGRAMU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ

CEL STRATEGICZNY 1.
Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej oraz kształtowanie postaw prośrodowiskowych mieszkańców miasta

CELE OPERACYJNE

1. Upowszechnianie wiedzy z zakresu ochrony środowiska, klimatu oraz zrównoważonego rozwoju
2. Kształtowanie zachowań prośrodowiskowych wśród mieszkańców
3. Tworzenie warunków do współpracy wszystkich uczestników życia społecznego na rzecz budowania ekospołeczeństwa obywatelskiego

CEL STRATEGICZNY 2.
Wzrost świadomości i zaangażowania kadry pedagogicznej i samorządowej w działania w obszarze ochrony środowiska, klimatu oraz zrównoważonego rozwoju

CELE OPERACYJNE

1. Promowanie zasad zrównoważonego rozwoju
2. Kształcenie kadry pedagogicznej oraz samorządowej w zakresie ochrony środowiska, zmian klimatycznych i transformacji energetyczno-klimatycznej miasta
3. Podnoszenie świadomości ekologicznej grup zawodowych mających największy wpływ na wdrożenie strategii rozwoju gminy, szczególnie w zakresie polityki ekologicznej, energetycznej i klimatycznej miasta

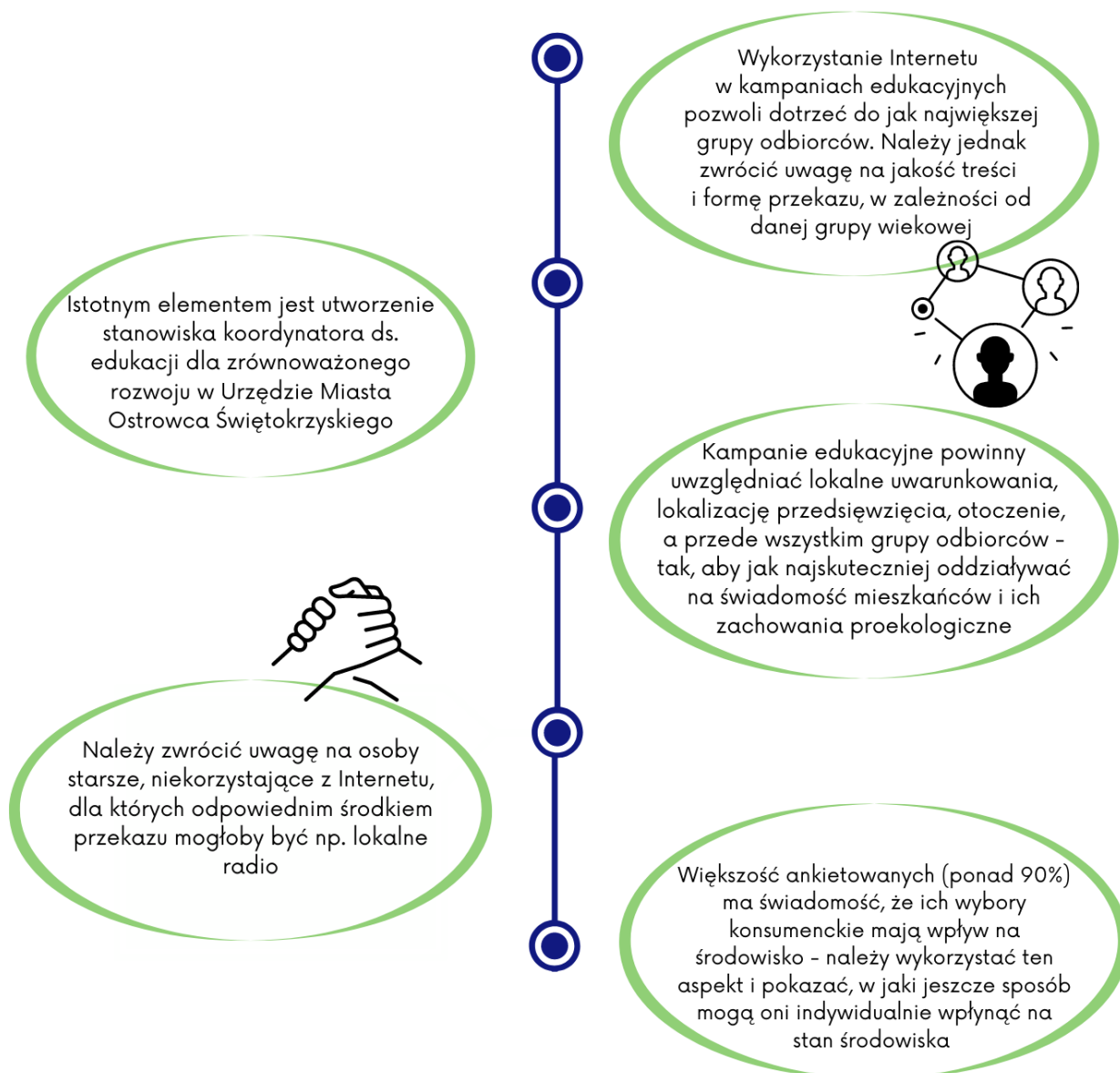
CEL STRATEGICZNY 3.
Wzmocnienie potencjału ekoedukacyjnego miasta oraz rozwój wielowymiarowej i atrakcyjnej edukacji dla zrównoważonego rozwoju

CELE OPERACYJNE

1. Uatrakcyjnienie i wzmocnienie edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych
2. Wykorzystanie potencjału nauki nieformalnej i pozaformalnej w kształtowaniu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego
3. Inspirowanie mieszkańców do zachowań prośrodowiskowych poprzez odpowiednio zaaranżowaną przestrzeń Ostrowca Świętokrzyskiego oraz „świecenie przykładem” przez instytucje publiczne

4. Rekomendacje dla edukacji ekologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim na podstawie diagnozy stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego

Na podstawie przeprowadzonych analiz stanu świadomości ekologicznej mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego oraz wyciągniętych wniosków i przedstawionych celów edukacji ekologicznej, sporządzono rekomendacje dla edukacji ekologicznej w Ostrowcu Świętokrzyskim.

Należy stworzyć kodeks dobrych praktyk ekologicznych, który pomoże mieszkańcom wdrożyć działania ekologiczne niewielkim kosztem

Należy zapewnić wszystkie niezbędne pomoce dydaktyczne, a także szkolenia tematyczne dla nauczycieli, ważnym aspektem jest również odpowiednia jakość edukacji ekologicznej dla rodziców i opiekunów prawnych

Nauczyciele powinni, podczas prowadzenia zajęć, przekazywać wiedzę również w sposób nieformalny, aby zaciekawić uczniów tematem ekologii

W kampaniach edukacyjnych powinno informować się o tym jaki wpływ na zdrowie i bezpieczeństwo mieszkańców może mieć zły stan środowiska. Skupienie się na kwestiach zdrowotnych może okazać się kluczowe

Stworzyć należy Ekologiczną Radę Nauczycieli (dodatki finansowe), która czuwałaby nad wdrażaniem edukacji ekologicznej przez szkoły, a także wpisać do statutu szkół „Nauczycielski wzór postawy ekologicznej”

Istotnym elementem edukacji ekologicznej mieszkańców jest utworzenie miejsca spotkań, w którym odbywają się warsztaty ekologiczne, prelekcje, zajęcia praktyczne

5. Scenariusze zajęć lekcyjnych, harmonogram działań edukacyjnych oraz spis pomocy dydaktycznych – praktyczne wsparcie w edukacji ekologicznej

Spis pomocy dydaktycznych, harmonogram działań edukacyjnych oraz spis pomocy dydaktycznych to elementu programu które będą wspierać praktyczną część wdrożenia Programu w mieście.

Spis pomocy dydaktycznych zawiera propozycje pomocy dydaktycznych pozwalających na prowadzenie spójnych działań edukacyjnych równolegle w trzech obszarach edukacji, tj. edukacji formalnej, pozaformalnej oraz nieformalnej. Został on podzielony na pięć zagadnień:

- ochrona atmosfery,
- ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi,
- ochrona różnorodności biologicznej i funkcji ekosystemów,
- racjonalne gospodarowanie odpadami,
- zrównoważony rozwój i zmiany klimatu.

Częścią Programu jest również harmonogram działań edukacyjnych który zawiera zaplanowane działania edukacyjne, mające na celu kreowanie ładu środowiskowego, przestrzennego, gospodarczego i społecznego. Zawiera on spójne działania w trzech obszarach edukacji, tj. edukacji formalnej, pozaformalnej i nieformalnej. Wybrane propozycje zostały przedstawione na schemacie po prawej stronie.

Koordynator ds. edukacji dla zrównoważonego rozwoju
– utworzenie stanowiska pracy
w Urzędzie Miasta Ostrowca Świętokrzyskiego

„Jak kształtować świadomość ekologiczną
dzieci i młodzieży własną postawą” -
warsztaty dla nauczycieli

Bal przedszkolaków na wiosennej łące
inspirowany muzyką klasyczną

Podcast z ciekawostkami dot.
wodociągów miejskich

Kuchnia zero waste -
warsztaty dla mieszkańców

W Programie wskazano także rekomendowane pomoce dydaktyczne. Ich odbiorcami są nie tylko placówki oświatowe, ale także wszyscy mieszkańcy Ostrowca Świętokrzyskiego. Obok przedstawiono niektóre z pomocy.